

Dosarul nr. 3r-77/21

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – G. Cazacu

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc

DECIZIE

10 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale,
în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de către Ion Ceban
împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, persoane terțe Centrul Național
Anticorupție și Casa Teritorială de Asigurări Sociale Ialoveni cu privire la obligarea
recalculării și achitării pensiei pentru vechime în muncă,

împotriva încheierii din data de 16 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău,
prin care s-a declarat inadmisibil apelul depus de către Casa Națională de Asigurări
Sociale, din motivul că apelul motivat nu a fost depus în termenul prevăzut de lege,

constată:

La 21 noiembrie 2019 Ion Ceban a înaintat acțiune în contencios administrativ
împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, persoane terțe Centrul Național
Anticorupție și Casa Teritorială de Asigurări Sociale Ialoveni, prin care a solicitat
anularea refuzului privind recalcularea pensiei pentru vechime în muncă, obligarea
recalculării și achitării pensiei.

Prin hotărârea din data de 05 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul
Rîșcani s-a admis integral cererea de chemare în judecată înaintată de către Ion
Ceban. S-a anulat decizia Casei Teritoriale Asigurări Sociale Ialoveni nr.
40/2019/24128 din 27 noiembrie 2019 privind respingerea cererii în stabilirea
pensiei și răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-2633/19 din 31
decembrie 2019 privind respingerea cererii prealabile. S-a obligat Casa Națională de
Asigurări Sociale de a recalcula și achita lui Ion Ceban pensie pentru vechime în
muncă, de 9 ani 5 luni și 06 zile, în funcția de Șef al Izolatorului de detenție
provizorie al Direcției comendure din cadrul Centrului Național Anticorupție,
conform certificatului nr. 11 din 07 octombrie 2019, ținând cont de vechimea în
serviciu de 29 ani 7 luni și 8 zile. (f.d.35,37-47)

La 05 mai 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel nemotivat
împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi
decizii privind respingerea integrală a acțiunii. (f.d. 116)

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din data de 16 septembrie 2020 a
declarat inadmisibil apelul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, ca

urmare a depunerii motivării apelului după expirarea termenului prevăzut de lege. (f.d. 142-144)

În motivarea recursului Casa Națională de Asigurări Sociale a indicat că a recepționat hotărârea din 05 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani la data de 15 iunie 2020, iar la data de 30 iunie 2020, în conformitate cu art. 232 alin. (2) din Codul administrativ a depus la oficiul poștal cererea de apel motivată în interiorul termenului de 30 de zile de la notificarea hotărârii motivate.

A menționat, că conform avizului de recepție Curtea de Apel Chișinău a recepționat apelul motivat la data de 02 iulie 2020. Astfel, autoritatea apelantă s-a conformat prevederilor legale și a depus în termen apelul motivat, fapt ce demonstrează netemeinicia încheierii contestate.

La 18 februarie 2021, Curtea Supremă de Justiție a expediat pentru notificare participanților la proces copia recursului motivat depus de Casa Națională de Asigurări Sociale. (f.d. 157)

Deși, conform avizelor de recepție a corespondenței Ion Ceban, avocatul Sergiu Barbăneagră, reprezentant al lui Ion Ceban, cât și Centrul Național Anticorupție au recepționat copia recursului.

La 04 martie 2021 Ion Ceban, reprezentat de avocatul Sergiu Barbăneagră, reprezentant a depus referință la cererea de recurs înaintată de către Casa Națională de Asigurări Sociale, solicitând respingerea acesteia ca fiind neîntemeiate.

În corespundere cu articolul 241, alin. (1) din Codul administrativ, încheierile instanței de fond și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Conform articolului 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Instanța de recurs consideră că Casa Națională de Asigurări Sociale s-a conformat prevederilor legale și a respectat termenele instituite de legiuitor la articolul 242 din Codul administrativ pentru demararea căii de atac în ordine de recurs, deoarece conform extrasului din poșta electronică încheierea din 16 septembrie 2020 a instanței de apel a fost notificată autorității recurente la 16 octombrie 2020 (f.d. 146), iar cererea de recurs motivată a fost depusă la 30 octombrie 2020. (f.d. 150-151)

Prin prisma articolului 191, alin. (5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curții de apel.

Potrivit articolului 243, alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Examinând recursul, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră întemeiat și care urmează a fi admis, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243, alin. (1), lit. c) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: anulează încheierea.

Din materialele cauzei rezultă că prin hotărârea din data de 05 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a admis acțiunea înaintată de către Ion Ceban. S-a anulat decizia Casei Teritoriale Asigurări Sociale Ialoveni nr. 40/2019/24128 din 27 noiembrie 2019 privind respingerea cererii în stabilirea pensiei și răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-2633/19 din 31 decembrie 2019 privind respingerea cererii prealabile. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale de a recalcula și achita lui Ion Ceban pensie pentru vechime în muncă, de 9 ani 5 luni și 06 zile, în funcția de Șef al Izolatorului de detenție provizorie al Direcției comendure din cadrul Centrului Național Anticorupție, conform certificatului nr. 11 din 07 octombrie 2019, ținând cont de vechimea în serviciu de 29 ani 7 luni și 8 zile. (f.d.35,37-47)

La 05 mai 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale, în termen, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 05 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, deoarece în perioada 17 martie 2020 -15 mai 2020, termenele de procedură au fost suspendate în legătură cu instituirea stării de urgență pe tot teritoriul republicii Moldova. (f.d. 116-117)

Curtea de Apel Chișinău a înregistrat cu nr. S-5490 la 22 iulie 2020 cererea de apel motivată depusă de către Casa Națională de Asigurări Sociale. (f.d. 127-130)

Prin încheierea din data de 16 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibil apelul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 05 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani emisă în cauza de contencios administrativ la acțiunea lui Ion Ceban împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, persoane terțe Centrul Național Anticorupție și Casa Teritorială de Asigurări Sociale Ialoveni cu privire la obligarea recalculării și achitării pensiei pentru vechime în muncă. (f.d. 142-144)

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră concluzia instanței de apel neîntemeiată și în contradicție cu materialele dosarului, deoarece potrivit art. 232, alin. (2) din Codul administrativ motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

La caz, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani la 01 iunie 2020 a expedit în adresa participanților la proces hotărârea motivată din data de 05 martie 2020. (f.d. 115) Data recepționării copiei hotărârii motivate de către Casa Națională de Asigurări Sociale este confirmată prin avizul de recepție nr. DS 9350237882AS la data de 15 iunie 2020. (f.d. 119)

Respectiv, în temeiul prevăzut de articolul 232, alin. (2) din Codul administrativ termenul de 30 de zile pentru depunerea motivării apelului începe a curge din data de 16 iunie 2020 și expiră la data de 15 iulie 2020, ora 00.00.

Din lucrările dosarului rezultă că Casa Națională de Asigurări Sociale a întocmit și a înregistrat cererea de apel motivată asupra hotărârii din 05 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani la 30 iunie 2020 cu nr. de ieșire II-03/10-

7092, iar conform mențiunii Curții de Apel Chișinău, a fost înregistrată de către instanța de apel la data de 22 iulie 2020, ora 11:28 cu nr. S-5490. (f.d. 127-130)

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din data de 16 septembrie 2020 a declarat inadmisibil apelul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, indicând că apelul a fost depus peste termen, fără a se solicita repunerea în termen. (f.d. 142-144)

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că obiectul recursului vizează legalitatea încheierii din 16 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarată inadmisibilă cererea de apel depusă de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

Casa Națională de Asigurări Sociale prin recursul înaintat a criticat concluzia instanței de apel, indicând că la 30 iunie 2020, în interiorul termenului de 30 de zile de la notificarea hotărârii motivate, prin intermediul oficiului poștal a înaintat cererea de apel motivată, iar conform avizului de recepție Curtea de Apel Chișinău a recepționat apelul motivat la data de 02 iulie 2020. (f.d. 152)

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că Casa Națională de Asigurări Sociale la 30 iunie 2020 a expediat prin poștă o scrisoare recomandată cu aviz de recepție, fapt confirmat prin informația publică plasată pe pagina web a ÎS „Poșta Moldovei” la rubrica „serviciul on-line de urmărire a expedierii Track&Trace” (<https://www.posta.md/ro/tracking>).

Totodată, instanța de recurs remarcă că pe avizul de recepție numărul DS2009116499AS este aplicată ștampila Curții de Apel Chișinău, iar la compartimentul „înmânată” figurează data de 02 iulie 2020.

În aceste circumstanțe completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține faptul că instanța de apel a înregistrat cererea de apel motivată depusă de către Casa Națională de Asigurări Sociale la data de 22 iulie 2020 ora 11:28 cu nr. S-5490, însă nu este clar modul în care a parvenit apelul motivat, prin oficiul poștal sau a fost depus în sediul instanței de apel. Instanța de apel la examinarea admisibilității apelului nu a verificat modalitatea de parvenire a apelului motivat al Casei Naționale de Asigurări Sociale, deși în registrul de înregistrare a corespondenței acest apel a fost înregistrat cu simbolul „S”, care este atribuit convențional corespondenței poștale și nici instanța de recurs nu are posibilitatea să verifice acest argument. Dacă apelul motivat a fost depus la poștă, atunci termenul de depunere se va calcula de la data depunerii la oficiul poștal.

Instanța de apel prematur a concluzionat că cererea de apel motivată a fost depusă de către Casa Națională de Asigurări Sociale peste termen, ori urma să verifice cum a fost depus apelul motivat, prin poștă sau nemijlocit la Curtea de Apel Chișinău și care este data depunerii acerstuaia.

Colegiul judiciar amintește că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. În acest sens, dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 § 1 din Convenție, include printre altele dreptul părților de a prezenta observațiile pe care le consideră pertinente pentru cauza lor.

În cauza *Bellet vs Franța* (hotărârea din 04.12.1995), Curtea a stabilit că dreptul de acces la un tribunal trebuie să fie concret și efectiv. Eficiența dreptului de acces impune ca persoana să beneficieze de posibilitatea clară și concretă de a contesta un act care constituie o ingerință în drepturile sale. Legislația referitoare la formalitățile și termenele care trebuie respectate pentru a formula o cerere, dar și aplicarea lor nu trebuie să împiedice justițiabilii să utilizeze o cale de atac disponibilă.

Or, dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 § 1 din CtEDO presupune ca cererile părților să fie examinate în mod riguros de către instanța sesizată, ceea ce implică, în sarcina instanței, obligația de a examina efectiv mijloacele, argumentele și probele propuse de părți. Cu alte cuvinte, noțiunea de „proces echitabil” cere ca o instanță să fi examinat cu adevărat problemele esențiale ce i-au fost supuse atenției.

Așa fiind, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea contestată nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 CtEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Ținând cont de cele menționate, întru respectarea dreptului la un proces echitabil, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa încheierea instanței de apel din 16 septembrie 2020 și a remite cauza la Curtea de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 243, alin. (1), lit. c) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

Se anulează încheierea din 16 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău emisă în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de către Ion Ceban împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, persoane terțe Centrul Național Anticorupție și Casa Teritorială de Asigurări Sociale Ialoveni cu privire la obligarea recalculării și achitării pensiei pentru vechime în muncă, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată, pentru examinarea apelului depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, împotriva hotărârii din data de 05 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh